

Ohjaussuunnitelma 1.8.2022

Laukaan kunnan ohjaussuunnitelmassa kuvataan oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn- ja vastuunjako sekä monialaiset verkostot, joita tarvitaan ohjauksen tavoitteiden toteutumiseksi. Suunnitelmassa kuvataan myös kodin ja koulun välinen yhteistyö, koulun työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen (TET) järjestelyt. Oppilaiden opintojen sujuvuutta nivelvaiheissa edistetään perusopetuksen aikana ja jatko-opintoihin siirryttäessä opettajien välisellä ja opinto-ohjaajien keskinäisellä sekä tarvittaessa moniammatillisella yhteistyöllä. Opinto-ohjaajat hyödyntävät työssään ajantasaista tietoa jatko-opinnoista, työelämästä ja työtehtävistä sekä niissä tapahtuvista muutoksista.

1 Ohjauksen järjestämisen rakenteet ja toimintatavat

Ohjaus on jatkuvaa, vuorovaikutteista ja tavoitteellista toimintaa oppilaan oppimisen, kasvun ja kehityksen tukemiseksi. Ohjauksen jatkumon toteutuminen taataan siten, että ohjaustyöhön osallistuvat opettajat toimivat yhteistyössä oppilaan opintopolun aikana ja erityisesti opiskelun nivelvaiheissa. Ohjaustyö on luottamuksellista ja ohjauksessa on aina otettava huomioon oppilaan ikä. Ohjaus on koko koulun henkilökunnan yhteistä työtä.

Jokaista oppilasta kunnioitetaan yksilönä, jolla on oikeus omiin tarpeisiinsa nähden riittävään ohjaukseen. Oppilas on ohjauksessa aktiivinen ja osallistuva jäsen, joka arvioi omaa oppimistaan ja toimintaansa. Ohjauksella edistetään opiskeluvalmiuksien kehittymistä ja opintojen kaikinpuolista sujumista. Ohjauksella tuetaan lasta ja nuorta elämään, koulutukseen ja uravalintoihin liittyvissä päätöksissä.

Alakoulussa ohjauksella edistetään oppilaan opiskeluvalmiuksien ja -taitojen kehittymistä sekä tuetaan vähitellen kasvavaa vastuuta koulutyöstä sekä omista tehtävistä ja tavaroista. Alakoulun ohjauksesta vastaa pääosin luokanopettaja yhdessä muiden opettajien (erityisopettaja, aineenopettaja), koulunkäynninohjaajien ja muun henkilökunnan kanssa. Oppilaanohjaus toteutuu pääasiassa eri oppiaineiden opetuksen ja koulun muun toiminnan yhteydessä.

Yläkoulussa ohjauksen päävastuu ja koordinointi on opinto-ohjaajalla. Ohjauksessa ja tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa on kuitenkin tärkeä rooli myös luokanohjaajalla, aineenopettajilla, erityisopettajalla, koulunkäynninohjaajalla sekä oppilashuollon työntekijöillä (koulukuraattori, -terveydenhoitaja, -psykologi), sekä mahdollisuuksien mukaan muilla sidosryhmätyöntekijöillä. Luokanohjaajan vastuulla on oman luokkansa oppilaiden tuntemus ja yhteistyö huoltajien kanssa 7. – 9. vuosiluokkien aikana. Aineenopettajat osallistuvat ohjaustyöhön ensisijaisesti oman oppiaineensa sisältöjen kautta. Erityisopettajan rooli on vahvasti kytköksissä luokanohjaajan, aineenopettajan ja opinto-ohjaajan kanssa tehtävään yhteistyöhön. Hänen ohjauksensa on kokonaisvaltaista, pedagogisen tuen tarpeessa olevien oppilaiden kanssa tehtävää

työtä. Koulunkäynninohjaajalla on niin ikään yhteistyörooli ohjauksessa, joka perustuu kulloiseenkin tarpeeseen.

Opinto-ohjaaja on oppilaan koulunkäynnin ja opiskelun tukena vuosiluokilla 7 – 9. Seitsemännellä luokalla painottuu ohjauksessa yläkouluopintoihin perehtyminen, opiskelutaidot ja itsetuntemus. 8. luokalla tutustutaan toisen asteen koulutusmahdollisuuksiin, pohditaan uravalintaa ja kartutetaan työelämän tuntemusta. 9. luokalla jatketaan 8. luokan teemoja syventäen. 8. - 9. luokan oppilaat laativat opinto-ohjaajan ohjauksessa ja yhteistyössä huoltajien kanssa jatko-opintosuunnitelman. Ohjauksessa pyritään hyödyntämään myös erilaisia koulun yhteistyötahoja järjestämällä vierailuja, tutustumiskäyntejä sekä asiantuntijoiden esityksiä. Osa ohjauksista on työelämään tutustumisen (TET) jaksot, jotka toteutetaan kaikilla vuosiluokilla 7. – 9. Tarkemmat oppilaanohjauksen sisällöt ja tavoitteet ilmenevät opetussuunnitelmasta.

Yläkoulussa oppilaanohjausta toteutetaan luokkatunneilla, pienryhmäohjauksena ja henkilökohtaisena ohjauksena. Tehostettua henkilökohtaista ohjausta annetaan 8. ja 9. luokalla. Tehostetun oppilaanohjauksen tarpeen arvioi opinto-ohjaaja oppilaanohjauksen sisältöjen ja tavoitteiden näkökulmasta. Kriteereinä henkilökohtaisen oppilaanohjauksen saamiseksi voivat olla mm. oppimisen haasteet, vieraskielisyys, sairaus tai vamma, koulumenestys, elämäntilanteessa tapahtunut muutos sekä sosiaaliset syyt. Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen arvioinnissa ja toteuttamisessa tehdään tiivistä yhteistyötä koulun eri toimijoiden ja sidosryhmien kanssa. Tarkemmat vastuunjaot tehostetun oppilaanohjauksen antamisessa on kuvattu luvussa 2.

2 Oppilaanohjauksen työn- ja vastuunjako

Oppilas

- oppii kantamaan vastuuta oppimisestaan ja hyvinvoinnistaan
- oppii suunnittelemaan tulevaisuuttaan ja tekemään perusteltuja valintoja
- oikeus saada ohjausta oman koulupäivänsä aikana ja lisäksi kesällä mahdollisuuksien mukaan

Huoltaja

- on päävastuussa oppilaan kasvattamisesta ja hyvinvoinnista
- kannustaa ja on kiinnostunut lapsen/nuoren arjesta
- huolehtii omalta osaltaan oppivelvollisuuden suorittamisesta
- huolehtii omalta osaltaan yhteydenpidosta kodin ja koulun välillä (esim. Wilma, huoltajatapaamiset, vanhempainillat)

Rehtori

- tekee opiskeluun ja koulunkäyntiin liittyvät hallinnolliset päätökset

- osallistuu ohjaukseen oman työroolinsa kautta, osallistuu tarvittaessa tehostetun henkilökohtaisen ohjauksen antamiseen (esim. sellaisten 8. – 9. luokan oppilaiden kohdalla joilla on erityisiä haasteita)
- vastaa ohjauksen toimintamahdollisuuksista ja -edellytyksistä, kehittämisestä ja arvioinnista
- johtaa opiskeluhuoltotyötä, vastaan sen kehittämisestä ja arvioinnista

Opinto-ohjaaja

- seuraa opintojen etenemistä ja kannustaa ja ohjaa opinnoissa sekä jatko-opintoihin hakeutumisessa
- ohjaa oppilaanohjauksen tunneille, henkilökohtaisissa ja pienryhmäkeskusteluissa
- laatii yhdessä oppilaan ja huoltajan kanssa jatko-opintosuunnitelman
- suunnittelee ja antaa tehostettua henkilökohtaista ohjausta jatko-opintovalmiuksien kehittämiseksi yhdessä muiden toimijoiden kanssa (8. ja 9. lk)
- vastaa TET:n toteutuksesta 7. - 9. luokilla
- huolehtii valinnaisaineiden valinnoista
- huolehtii hakeutumisvelvollisuuden toteutumisesta
- osallistuu nivelvaihteyöskentelyyn (alaluokat-yläluokat, perusopetus-toinen aste) ja seuraa sijoittumista toiselle asteelle
- tekee moniammatillista yhteistyötä
- osallistuu opiskeluhuoltotyöhön

Erityisopettaja

- seuraa opintojen etenemistä ja kannustaa ja ohjaa opinnoissa sekä jatko-opintoihin hakeutumisessa
- osallistuu tarvittaessa tehostetun henkilökohtaisen ohjauksen antamiseen (8. ja 9. lk)
- antaa erityisopetusta
- pitää yhteyttä huoltajiin
- konsultoi aineenopettajia ja luokanopettajia kolmiportaisen tuen eri vaiheissa
- on mukana tukitarpeiden kartoittamisessa, seuraamisessa ja erityiseen tukeen siirtämisen valmistelussa ja purkamisessa
- osallistuu nivelvaihteyöskentelyyn ja ohjaustoimintaan
- osallistuu opiskeluhuoltotyöhön

Luokanohjaaja

- seuraa opintojen etenemistä, kannustaa ja ohjaa opinnoissa sekä jatko-opintoihin hakeutumisessa
- seuraa koulunkäynnin säännöllisyyttä ja käynnistää tarvittaessa läsnäolon tukemisen ja poissaoloihin puuttumisen mallin mukaiset toimet
- osallistuu tarvittaessa tehostetun henkilökohtaisen ohjauksen antamiseen (8. ja 9. lk)
- pitää yhteyttä huoltajiin
- käynnistää tarvittaessa yksilölliset tukitoimet

Aineenopettaja

- seuraa, ohjaa ja kannustaa oman oppiaineensa opinnoissa
- osallistuu tarvittaessa tehostetun henkilökohtaisen ohjauksen antamiseen (8. ja 9. lk)

- huolehtii tuen tarpeessa olevien opinnoista yhteistyössä erityisopettajan ja oppilashuoltohenkilöstön kanssa

Luokanopettaja

- ohjaa oppilasta tunnistamaan ja kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan
- seuraa opintojen etenemistä, ohjaa ja kannustaa oppilasta
- huolehtii säännöllisestä koulunkäynnistä ja käynnistää tarvittaessa läsnäolon tukemisen ja poissaoloihin puuttumisen mallin mukaiset toimet
- pitää säännöllisesti yhteyttä huoltajiin
- käynnistää tarvittaessa yksilölliset tukitoimet
- osallistuu oppilashuoltotyöhön

Koulunkäynninohjaaja

- tukee ja toteuttaa koulun kasvatustavoitteita
- tekee ohjaustyötä oman tehtäväkuvansa mukaisesti

Terveydenhoitaja

- tukee fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kasvua ja kehitystä
- tekee terveystarkastukset
- toimii yhteistyössä koululääkärin kanssa
- tekee yhteistyötä oppilaan, huoltajien, opettajien ja moniammatillisten verkostojen kanssa
- osallistuu opiskeluhoitotyöhön ja sen kehittämiseen
- hoitaa päivittäiset sairaus- ja tapaturmatapaukset

Koulupsykologi

- osallistuu oppilaiden koulunkäynnin ja psykososiaalisen hyvinvoinnin tukemiseen
- tekee yhteistyötä oppilaan, huoltajien, opettajien ja moniammatillisten verkostojen kanssa
- on mukana arvioimassa oppimisvalmiuksia, koulunkäyntivaiveuksia ja psykososiaalista tilannetta
- käy tukikeskusteluja
- tekee psykologisia tutkimuksia
- antaa konsultaatiota opetushenkilöstölle
- osallistuu opiskeluhoitotyöhön ja sen kehittämiseen

Koulukuraattori / kasvatussihteeri

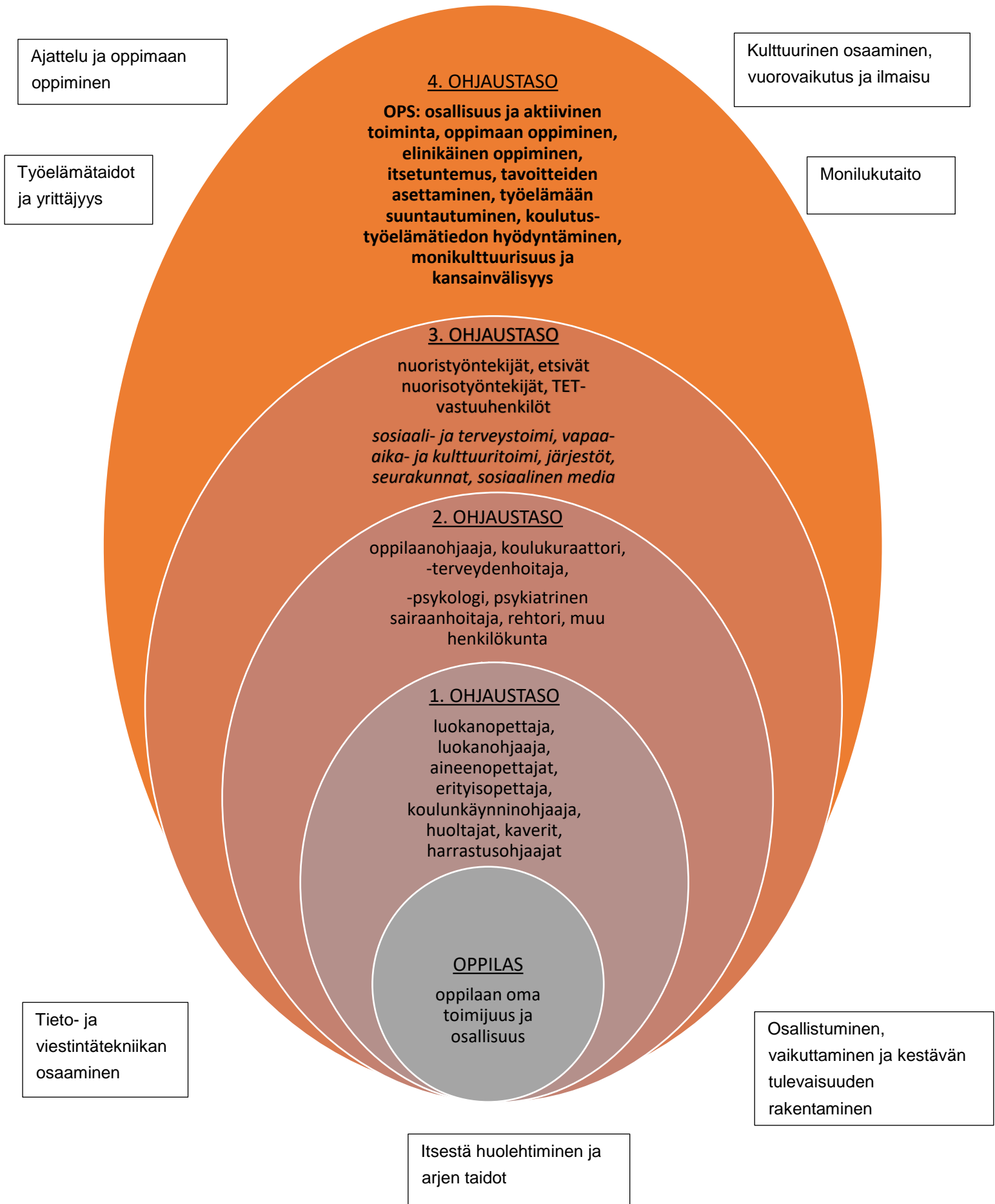
- osallistuu oppilaiden koulunkäynnin ja psykososiaalisen hyvinvoinnin tukemiseen
- käy tukikeskusteluja
- tekee yhteistyötä oppilaan, huoltajien, opettajien ja moniammatillisten verkostojen kanssa
- osallistuu opiskeluhoitotyöhön ja sen kehittämiseen
- osallistuu tarvittaessa tehostetun henkilökohtaisen ohjauksen antamiseen (8. ja 9. lk)

Muu henkilökunta

- tukee ja toteuttaa koulun kasvatustavoitteita
- tekee ohjaustyötä oman tehtäväkuvansa mukaisesti

3 Oppilaanohjauksen verkosto

Ohjauksen tasot ja yhteistyöverkostot

4. Ohjausyhteistyö huoltajien kanssa

Ohjausyhteistyöllä tuetaan oppilaan koulutyötä: opiskelutaitoja, vastuun ottamista omista opinnoista, vuorovaikutustaitoja, valintojen tekemistä ja niiden merkityksen ymmärtämistä ja jatko-opintovalmiuksen kartuttamista.

Yhteistyötä tehdään eri yhteydenpitomuotoja ja -kanavia käyttäen (esim. Wilma, tiedotteet, vanhempainillat, henkilökohtaiset ja monialaiset tapaamiset huoltajien kanssa).

5. Työelämäyhteistyö

Työelämäyhteistyö toteutetaan työelämään tutustumisen (TET) jaksoilla. 7. luokalla työskennellään yksi päivä pääsääntöisesti huoltajan työpaikalla. Vuosiluokkien 8. ja 9. aikana työelämäjakso on viikon mittainen. Oppilas hankkii itse työpaikan ja harjoittelee samalla työnhakua. Opinto-ohjaaja vierailee TET-paikoilla.

Oppilasryhmien vierailut työpaikoille ja eri alojen edustajien vierailut koululla vahvistavat työelämätietoutta.

6. Tavoitteiden toteutumisen arviointi

Ohjauksen tavoitteena on auttaa oppilasta ymmärtämään omaa roolinsa opintojensa keskeisenä toimijana. Alakoulun ohjauksen tavoitteena on, että oppilaalla on valmiudet siirtyä yläkouluun. Oppilaan siirtyessä yläkouluun, yläkoulun rehtori, opinto-ohjaaja, erityisopettaja ja tarvittaessa muu opiskeluhoollon henkilöstö ovat tiiviissä yhteistyössä alakoulun kanssa.

Yläkoulun ohjauksen tavoitteena on myös, että oppilaalla on riittävät tiedot ja taidot hakeutua hänelle mieluisiin jatko-opintoihin ja että hän on sitoutunut opiskelemaan valitsemassaan koulutuksessa.

Ohjauksella pyritään siihen, että jokainen peruskoulun päättävä pääsee haluamaansa jatkokoulutukseen. Oppilaan sijoittumista toiselle asteelle seurataan seuraavan lukukauden alettua.

Oppilaanohjauksen tavoitteiden toteutumista arvioidaan oppilaan ja hänen huoltajiensa näkökulmasta. Tällä tarkoitetaan opintojen edistymistä ja kasvua kohti omien jatko-opintojen suunnittelua ja toiselle asteelle siirtymistä. Palautetta oppilailta ja huoltajilta kerätään opinto-ohjaajien tai koulun tekemillä kyselyillä. Koulun tasolla arviointi tapahtuu toimintasuunnitelman arvioinnin yhteydessä.